

УДК 368:338.24:004.9

IMPLEMENTATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT BY AN INSURANCE COMPANY

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ КОМПАНІЄЮ

Vodolazska O.A. / Водолазська О.А.

с.е.с., аs.prof. / к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0002-7858-7118

Dnipro State Agrarian and Economics University,

Dnipro, Serhii Efremov Str., 25, 49009

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Сергія Єфремова, 25, 49009

Анотація. Досліджено роль цифрових технологій у підвищенні ефективності антикризового управління страховими компаніями в умовах економічної та воєнної нестабільності. Обґрунтовано, що цифровізація страхового сектору є ключовим механізмом адаптації до зростання фінансових ризиків і невизначеності. Проаналізовано можливості застосування Big Data, штучного інтелекту, машинного навчання, роботизації бізнес-процесів і хмарних платформ у прогнозуванні ризиків, оптимізації страхових резервів і підтримці управлінських рішень. Доведено, що впровадження цифрових інструментів скорочує час реагування на кризові події, підвищує точність прогнозування збитків і сприяє зміцненню фінансової стійкості та конкурентоспроможності страховиків.

Ключові слова: антикризове управління, страхова компанія, цифровізація страхування, роботизація бізнес-процесів (RPA), хмарні технології, аналітичні платформи, прогнозування ризиків, страхові резерви, фінансова стійкість страховика.

Abstract. The role of digital technologies in increasing the effectiveness of anti-crisis management by insurance companies in conditions of economic and military instability is studied. It is substantiated that the digitalization of the insurance sector is a key mechanism for adapting to the growth of financial risks and uncertainty. The possibilities of using Big Data, artificial intelligence, machine learning, robotization of business processes and cloud platforms in risk forecasting, optimization of insurance reserves and support of management decisions are analyzed. It is proven that the implementation of digital tools reduces the response time to crisis events, increases the accuracy of loss forecasting and helps to strengthen the financial stability and competitiveness of insurers.

Key words: crisis management, insurance company, insurance digitalization, business process automation (RPA), cloud technologies, analytical platforms, risk forecasting, insurance reserves, financial stability of the insurer.

Вступ.

В умовах глобалізації, економічної нестабільності та зростання ризиків функціонування фінансових установ, страхові компанії стикаються з необхідністю підвищення ефективності антикризового управління. Цифрові технології відкривають нові можливості для прогнозування ризиків, оптимізації внутрішніх процесів та підвищення платоспроможності страховика.

Основний текст.

Цифровізація страхового сектору стала ключовим чинником підвищення його стійкості в умовах фінансової та воєнної нестабільності. Для українських страховиків, які функціонують в умовах підвищених ризиків, цифрові технології перетворюються не просто на інструмент підвищення ефективності, а на механізм антикризової адаптації [2].

Імплементация цифрових рішень у страхову діяльність дозволяє не лише автоматизувати рутинні процеси, але й забезпечити швидкий аналіз великих обсягів даних, що критично важливо для прийняття управлінських рішень у кризових ситуаціях.

Антикризове управління передбачає оперативне виявлення загроз, мінімізацію втрат та оптимізацію використання ресурсів [4]. Цифрові технології виконують ключові функції у цьому процесі:

- моніторинг та прогнозування ризиків – завдяки Big Data та аналітичним платформам можна оперативно оцінювати фінансові та операційні ризики;
- автоматизація внутрішніх процесів – цифрові системи дозволяють скоротити час обробки заявок, розрахунку резервів і ведення обліку клієнтів;
- підтримка прийняття управлінських рішень – системи Business Intelligence (BI) та моделі штучного інтелекту (AI) забезпечують точні прогнози фінансового стану компанії;
- забезпечення безпеки та відповідності регуляторним вимогам – цифрові платформи спрощують контроль за виконанням нормативних вимог НБУ та НКЦПФР.

До основних цифрових інструментів антикризового управління, що наразі можливо застосувати у роботі страховиків [1, 5], слід віднести:

- 1) Big Data та аналітичні платформи. Big Data дозволяє обробляти величезні масиви структурованих та неструктурованих даних:
 - інформацію про страхові події;
 - дані клієнтів і контрагентів;
 - макроекономічні показники.

Таблиця 1 – Основні функції Big Data в антикризовому управлінні

Функція	Опис	Очікуваний ефект
Прогнозування ризиків	Аналіз історичних страхових випадків	Зниження непередбачуваних збитків
Моніторинг фінансових потоків	Виявлення трендів платежів і резервів	Оптимізація ліквідності
Аналіз клієнтської поведінки	Ідентифікація ризикових клієнтів	Скорочення дефолтів на страхові внески

Джерело: сформовано автором

Використання аналітичної платформи страховою компанією для оцінки ймовірності настання збиткових подій у різних сегментах страхування дає змогу ефективно перерозподіляти страхові резерви та своєчасно коригувати страхові тарифи.

2) штучний інтелект і машинне навчання. AI дозволяє моделювати сценарії розвитку кризових ситуацій, прогнозувати фінансові втрати та оцінювати ймовірність неплатоспроможності клієнтів.

Практичне застосування AI у діяльності страховиків можливе за такими напрямками:

- побудова моделі ризику відмови виплати страхового відшкодування;
- впровадження автоматичної класифікації страхових подій за ступенем ризику;
- оптимізація портфеля страхових продуктів з урахуванням кризових факторів.

3) роботизація бізнес-процесів (RPA). Використовується для автоматизації рутинних завдань, що значно прискорює антикризові процеси. Застосування RPA у страховій компанії пропонується при:

- обробці заявок на страхові виплати;
- моніторингу дотримання нормативних строків формування резервів;
- підготовці звітності для внутрішнього та зовнішнього аудиту.

Таблиця 2 – Порівняння ефективності процесів до і після впровадження RPA

Процес	Час виконання (до RPA)	Час виконання (після RPA)	Економія часу
Обробка заявок	3 дні	3 години	88%
Підготовка звітності	7 днів	1 день	85%
Верифікація даних	5 днів	4 години	87%

4) хмарні технології та цифрові платформи. Хмарні сервіси забезпечують доступ до даних у режимі реального часу, що критично для антикризових ситуацій.

До переваг хмарних технологій відносять: збереження інформації та резервне копіювання; масштабованість ресурсів; інтеграція різних систем управління ризиками.

Саме тому використання хмарної ВІ-платформи дозволить керівництву страхової компанії оперативно отримувати дані щодо її фінансового стану та коригувати стратегію управління резервами.

Важливим напрямом імплементації цифрових технологій у процеси антикризового управління страховою компанією є також застосування цифрових моделей антикризового прогнозування [4, 5].

Цифрові моделі включають кількісні та якісні підходи до оцінки ризиків, що дозволяє приймати управлінські рішення на основі реальних даних. Зазначені моделі прогнозування включають:

- статистичні моделі – регресійний аналіз, кореляційні залежності;
- моделі сценарного аналізу – оцінка розвитку кризових ситуацій за різними сценаріями;
- симуляційні моделі – імітація фінансових потоків компанії у кризових умовах.

Таким чином, впровадження цифрових технологій дозволяє: зменшити час реагування на кризові події; підвищити точність прогнозування фінансових втрат; оптимізувати страхові резерви та підвищити ліквідність.

Практичні аспекти впровадження цифрових рішень в антикризове управління страхової компанії включає кілька ключових етапів:

- 1) аналіз внутрішніх процесів – виявлення вузьких місць та джерел ризиків;
- 2) вибір технологічних рішень – AI, RPA, Big Data, хмарні платформи;
- 3) інтеграція систем – забезпечення сумісності з наявними ІТ-системами;
- 4) навчання персоналу – підготовка співробітників до роботи з новими інструментами;
- 5) моніторинг та оцінка ефективності – регулярна оцінка впливу цифрових технологій на антикризову стійкість.

Незважаючи на переваги, впровадження цифрових технологій має певні ризики: кіберзагрози та вразливість даних; високі початкові інвестиції; необхідність постійного оновлення та підтримки технологій; можливість некоректного прогнозування у разі недостатньої якості даних.

На рисунку 1 представлено основні рекомендації щодо ефективної імплементації цифрових технологій у процес антикризового управління страховою компанією.

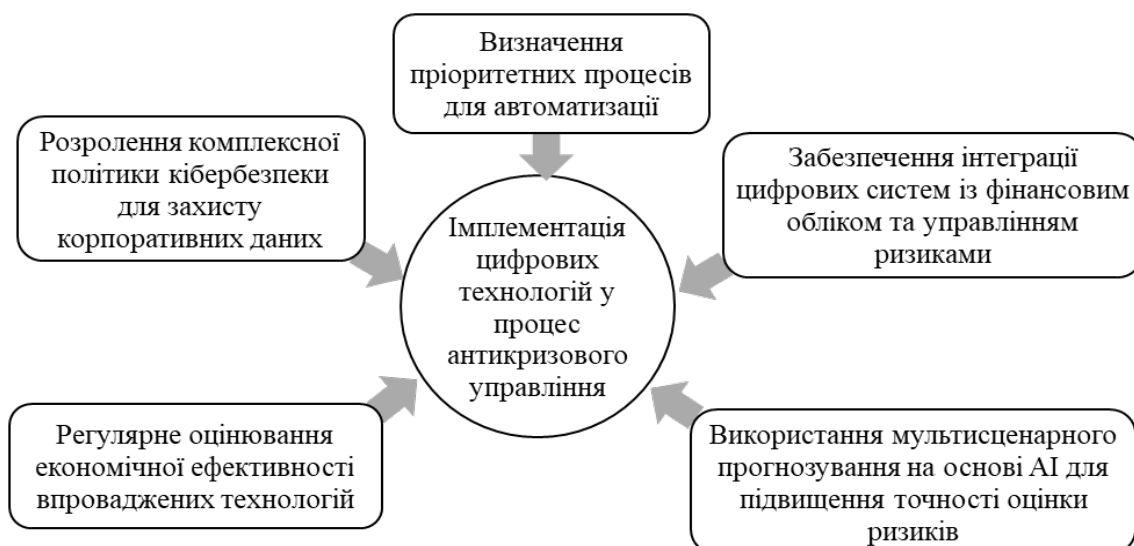

Рисунок 1 – Основні дії щодо ефективної імплементації цифрових технологій у процес антикризового управління страховою компанією

Джерело: сформовано автором на основі [2, 4, 5]

Висновки.

Таким чином, імплементація цифрових технологій значно підвищує ефективність антикризового управління страховою компанією. Big Data та AI дозволяють прогнозувати ризики з високою точністю, що сприяє зниженню фінансових втрат. RPA та хмарні платформи оптимізують внутрішні процеси та забезпечують оперативний доступ до даних. Впровадження цифрових рішень потребує комплексного підходу, врахування кіберризиків та навчання персоналу. Загалом цифровізація сприяє підвищенню фінансової стійкості, ліквідності та конкурентоспроможності страхової компанії навіть у кризових умовах.

Література:

1. Адонін С.В., Башара О.А. Управління ризиками в страхових компаніях в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2025. № 4. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.4.84>
2. Дядюра К.В., Янковський В.А. Антикризове управління страховими компаніями: сутнісний складник та сучасний стан страхового ринку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. Вип. 2. С. 120-126.
3. Пахомов М.С., Єршова Н.Ю. Solvency II та управління ризиками: шлях до фінансової стійкості страхової компанії. *Економічний вісник Донбасу*. 2025. №1. С. 19-22.
4. Петрук О.М., Полчанов А.Ю., Ніколаєнко С.М., Дячек С.М. Антикризове фінансове управління страховими компаніями. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.5>
5. Пікус Р.В., Бівалькевич Є.Б. Фінансовий ризик-менеджмент як інструмент антикризового управління страховою компанією. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 3. С. 149-157.

Тези відправлені: 28.12.2025 р.

© Водолазська О.А.

УДК 336.71

THE EVOLUTION OF BANKING: HISTORICAL ASPECTS AND CONTEMPORARY CHALLENGES

ЕВОЛЮЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Honchar H. P./ Гончар Г.П.*c.e .s ., as.prof./ к.е.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-1484-1666

*Chortkiv Educational and Research Institute
of Entrepreneurship and Business**of West Ukrainian National University**Chortkiv, 46, S. Bandera St., 48500**Чортківський навчально-науковий інститут
підприємництва і бізнесу**Західноукраїнського національного університету**м. Чортків, вул. С.Бандери 46, 48500*

Анотація. У роботі досліджено еволюцію банківської справи від її витоків у Месопотамії та античному світі до сучасних викликів глобалізації та цифровізації. Проаналізовано історичні етапи розвитку банківських інститутів у Європі та Україні, окреслено роль Київської Русі, XIX-XX століть та періоду незалежності у формуванні національної фінансової системи. Особливу увагу приділено впливу Базельських угод та цифрових технологій на сучасний стан банківської діяльності. Зроблено висновок про здатність банківської системи адаптуватися до змін економічного та технологічного середовища та визначено перспективи для України.

Ключові слова: банківська справа, Месопотамія, Київська Русь, глобалізація, Базельські угоди, цифровізація, фінансові інститути.

Abstract. The paper explores the evolution of banking from its origins in Mesopotamia and the ancient world to modern challenges of globalization and digitalization. Historical stages of banking institutions in Europe and Ukraine are analyzed, highlighting the role of Kyivan Rus, the 19th–20th centuries, and the independence period in shaping the national financial system. Special attention is paid to the impact of the Basel Accords and digital technologies on the current state of banking. The study concludes that the banking system demonstrates adaptability to economic and technological changes and outlines prospects for Ukraine.

Key words: banking, Mesopotamia, Kyivan Rus, globalization, Basel Accords, digitalization, financial institutions.

Вступ.

Банківська справа є однією з найдавніших і водночас найдинамічніших сфер економіки. Вона пройшла шлях від простих форм кредитування та збереження цінностей до складних фінансових інститутів, що забезпечують глобальні розрахунки, інвестиції та цифрові послуги. Дослідження історичних аспектів та сучасних викликів банківської системи дозволяє зрозуміти